

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
01.01.2008
RT I 2007, 71, 437

Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 19.12.2007

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 21. detsembri 2007. a otsusega nr 234

§ 1. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduses(RT I 1999, 16, 273; 2007, 22, 116) tehakse järgmised muudatused:

1)seaduses asendatakse läbivalt sõnad «elukohajärgne pensioniamet» ja «pensioniamet» sõnaga «Sotsiaalkindlustusamet» vastavas käändes;

2)paragrahvi 1 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Käesoleva seaduse eesmärk on puuetega inimeste iseseisva toimetuleku, sotsiaalse integratsiooni ja võrdsete võimaluste toetamine ning õppimise ja töötamise soodustamine puudest tingitud lisakulude osalise hüvitamise kaudu.»;

3)paragrahvi 2 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Puue on inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis koostoimes erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsetel alustel.»;

4)paragrahvi 2 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Puue on inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, mis koostoimes erinevate suhtumuslike ja keskkondlike takistustega tõkestab ühiskonnaelus osalemist teistega võrdsetel alustel.»;

5)paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

« (1¹) Käesoleva seaduse alusel tuvastatakse kuni 16-aastaselt lapsel ning vanaduspensioniealisel inimesel lähtuvalt kõrvalabi, juhendamise või järelevalve vajadusest sügav, raske või keskmine puude raskusaste. Käesoleva lõike mõistes on puudel järgmised raskusastmed:

- 1) sügav puue on inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, millest tingituna vajab isik pidevat kõrvalabi, juhendamist või järelevalvet ööpäevaringselt;
- 2) raske puue on inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, millest tingituna vajab isik kõrvalabi, juhendamist või järelevalvet igal ööpäeval;
- 3) keskmine puue on inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, millest tingituna vajab isik regulaarset kõrvalabi või juhendamist väljaspool oma elamiskohta vähemalt korra nädalas.»;

6)paragrahvi 2 täiendatakse lõigetega 2¹ja 2²järgmises sõnastuses:

« (2¹) Käesoleva seaduse alusel tuvastatakse 16-aastaselt kuni vanaduspensioniealisel inimesel (edaspidi *tööealine inimene*) lähtuvalt igapäevasest tegutsemis- ja ühiskonnaelus osalemise piirangutest puude raskusaste ja puudest tulenev lisakulu vajadus. Käesoleva lõike mõistes on puudel järgmised raskusastmed:

- 1) sügav puue on inimesel, kellel igapäevane tegutsemine või ühiskonnaelus osalemine on täielikult takistatud;
- 2) raske puue on inimesel, kellel igapäevane tegutsemine või ühiskonnaelus osalemine on piiratud;
- 3) keskmine puue on inimesel, kellel igapäevases tegutsemises või ühiskonnaelus osalemises esineb raskusi.

(2²) Käesoleva paragrahvi lõikes 2¹nimetatud puudest tulenev lisakulu on puudest tingitud takistuste vähendamiseks vähemalt kord kuus tehtavad kulutused ravimitele, transpordile, abivahendite korrashoiule,

majapidamisele, kommunikatsioonivahendite kasutamisele, riietusele ja jalatsitele, mida ei finantseerita ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest.»;

7)paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

« (3) Mõistet «töötamine» kasutatakse käesolevas seaduses riikliku pensionikindlustuse seaduse tähenduses.»;

8)paragrahvi 2¹lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Rehabilitatsiooniplaan koostatakse Sotsiaalkindlustusameti suunamisel:

- 1) igale puude raskusastet taotlevale lapsele;
- 2) tööealisele inimesele, kui see on vajalik puude raskusastme tuvastamiseks.»;

9)paragrahvi 2²pealkiri ja lõiked 1 ning 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 2². Puude raskusastme tuvastamine

(1) Puude raskusastme ja lisakulud tuvastab Sotsiaalkindlustusamet kaasates ekspertarste. Ekspertarste kaasatakse riikliku pensionikindlustuse seaduse § 16 kohaselt. Puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise korra ja tähtajad ning puude raskusastme ja lisakulude tuvastamiseks vajalike dokumentide loetelu ja vormid kehtestab sotsiaalminister määrusega.

(1¹) Puude raskusastme tuvastamiseks taotluse esitanud isiku pere- või eriarst täidab isiku kohta riikliku pensionikindlustuse seaduse § 16 lõike 11 alusel kehtestatud terviseseisundi kirjelduse vormi ja esitab selle Sotsiaalkindlustusametile kümne päeva jooksul Sotsiaalkindlustusametilt asjakohase taotluse saamisest arvates.»;

10)paragrahvi 2²lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Puude raskusaste määratakse tähtajaks kuus kuud kuni kolm aastat.»;

11)paragrahvi 2²lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Puude raskusastme tuvastamisel võetakse arvesse järgmist:

- 1) terviseseisund;
- 2) tegevusvõime;
- 3) kõrvalabi, juhendamise ja järelevalve vajadus, mis on suurem inimese eakohasest abivajadusest;
- 4) kõrvalabi ja juhendamise vajadus, mis esineb inimesel tehniliste abivahendite kasutamisele vaatamata;
- 5) elukeskkond;
- 6) puudest tingitud lisakulud;
- 7) rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral selles ettenähtud tegevused.

(3) Puude raskusaste määratakse tähtajaks kuus kuud kuni kolm aastat. Lastele määratakse puude raskusaste mitte kauemaks kui 16-aastaseks saamiseni. Tööealisele puudega inimesele määratakse puude raskusaste mitte kauemaks kui vanaduspensioni eani.»;

12)paragrahvi 2²lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

13)paragrahvi 3 lõikes 2 asendatakse sõna «pagulasel» sõnadega «rahvusvahelise kaitse saajal»;

14)paragrahvi 4 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Käesolev seadus kehtestab järgmised puuetega inimeste sotsiaaltoetused:

- 1) puudega lapse toetus;
- 2) puudega tööealise inimese toetus;
- 3) puudega vanaduspensioniealise inimese toetus;
- 4) hooldajatoetus;
- 5) puudega vanema toetus;
- 6) õppetoeetus;
- 7) töötamistoetus;
- 8) rehabilitatsioonitoetus;
- 9) täienduskoolitustoetus.»;

15)paragrahv 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 7. Puudega tööealise inimese toetus

(1) Puudega tööealise inimese toetust makstakse igakuiselt keskmise, raske või sügava puudega 16-aastasele kuni vanaduspensioniealisele inimesele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaani

olemasolu korral selles ettenähtud tegevusteks, välja arvatud ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavateks tegevusteks.

(2) Toetust makstakse igakuiselt sügava puudega inimesele 210 protsenti, raske puudega inimesele 140 protsenti ja keskmise puudega inimesele 65 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kuus.»;

16)seadust täiendatakse §-ga 7¹järgmises sõnastuses:

« § 7¹. Puudega vanaduspensionialise inimese toetus

(1) Puudega vanaduspensionialise inimese toetust makstakse igakuiselt keskmise, raske või sügava puudega vanaduspensionialisele inimesele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral selles ettenähtud tegevusteks, välja arvatud ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavateks tegevusteks.

(2) Toetust makstakse igakuiselt sügava puudega inimesele 160 protsenti, raske puudega inimesele 105 protsenti ja keskmise puudega inimesele 50 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kuus.»;

17)paragrahv 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 7. Puudega tööelise inimese toetus

(1) Puudega tööelise inimese toetust makstakse igakuiselt puudega tööelisele inimesele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks, välja arvatud ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavateks tegevusteks.

(2) Toetust makstakse igakuiselt vastavalt lisakuludele, kuid mitte vähem kui 65 protsenti ja mitte rohkem kui 210 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kuus.»;

18)seadust täiendatakse §-ga 10¹järgmises sõnastuses:

« § 10¹. Töötamistoetus

(1) Töötamistoetust makstakse 16-aastasele ja vanemale töötavale puudega inimesele, kellel on puudest tingituna tööga seotud lisakulutusi.

(2) Töötamistoetust makstakse tegelike töötamisega seotud kulutuste osaliseks hüvitamiseks kuni kümnekordses sotsiaaltoetuste määras kolme kalendriaasta jooksul toetuse esmakordsest määramisest arvates.

(3) Töötamistoetuse maksmise tingimused ja korra kehtestab sotsiaalminister määrusega.»;

19)paragrahvi 16 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 2) otsus puude raskusastme ja lisakulude kohta;»;

20)paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 3¹järgmises sõnastuses:

« (3¹) Taotluse puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramiseks võib esitada ka koos puude raskusastme ja lisakulude tuvastamise taotlusega.»;

21)paragrahvi 17 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Puuetega inimeste sotsiaaltoetused määrab ja nende suuruse otsustab Sotsiaalkindlustusamet. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramise ja väljamaksmise korra ning tähtajad kehtestab sotsiaalminister määrusega.

(2) Käesoleva seaduse §-des 6–7¹nimetatud puuetega inimeste sotsiaaltoetused määratakse puude raskusastme tuvastamise päevast, kui toetuse taotlemise avaldus on esitatud hiljemalt kolme kuu jooksul vastava otsuse tegemisest arvates.»;

22)paragrahvi 17 lõigetes 2 ja 3 asendatakse sõnad «§-des 6 ja 7» sõnadega «§-des 6–7¹»;

23)paragrahvi 17 lõike 4 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Käesoleva seaduse §-s 11 sätestatud toetuse võib määrata puude raskusastet taotleva isiku rehabilitatsiooniplaani koostamiseks enne puude raskusastme tuvastamist.»;

24)paragrahv 19 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« § 19. Vanemliku hoolitsuseta puudega lapsele ettenähtud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmise peatamine ja jätkamine

(1) Pensioniamet peatab valla- või linnavalitsuse korraldusel ajutiselt käesoleva seaduse §-des 6, 8 ja 10 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmise, kui lapsevanem ei täida perekonnaseadusest tulenevat kohustust puudega last kasvatada ja tema eest hoolitseda.

(2) Pensioniamet jätkab käesoleva seaduse §-des 6, 8 ja 10 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmist puudega lapse vanemale käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud põhjuste äralangemisel valla- või linnavalitsuse korralduse või kohtuotsuse alusel.

(3) Pensioniamet jätkab vanemliku hoolitsuseta puudega lapsele ettenähtud käesoleva seaduse §-des 6, 8 ja 10 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmist võõrasvanemale, kasuvanemale, eestkostjale või perekonnas hooldajale valla- või linnavalitsuse korralduse, kohtuotsuse või perekonnas hooldamise lepingu alusel.

(4) Pensioniamet jätkab käesoleva seaduse §-des 6 ja 10 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmist iseseisvalt elama asunud vanemliku hoolitsuseta puudega lapsele, kes vastab käesoleva seaduse § 6 lõikes 2 ja § 10 lõikes 1 sätestatud tingimustele, valla- või linnavalitsuse korralduse alusel.

(5) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmise jätkamisel käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud juhtudel makstakse puuetega inimeste sotsiaaltoetusi tagantjärele mitte rohkem kui vastava taotluse esitamise kuule eelnenud kuue kalendrikuu eest.»;

25)paragrahvi 20 lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2¹) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmine peatatakse süüdimõistetud toetuse saaja vanglas või arestimajas vangistuse kandmise ajaks, välja arvatud kui isik vajab oma puude tõttu individuaalset abivahendit.»;

26)paragrahvi 20 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Puudest tingitud lisakuludeks ei loeta hoolekandeesutuses elava või vanglas või arestimajas viibiva isiku majutus- ja toitlustamiskulusid ning kulusid, mis kaetakse riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest, kaasa arvatud hooldamise, tugevdatud hooldamise, järelevalve või muud hoolekandeesutuse, vangla või arestimaja üldiste teenustega seotud kulusid.»;

27)paragrahvi 22 lõiget 6 täiendatakse pärast sõna «surma» sõnaga «alusetult»;

28)paragrahvi 22 täiendatakse lõigetega 7–9 järgmises sõnastuses:

« (7) Puudega inimese surma korral maksab pensioniamet saamata jäänud sotsiaaltoetuse välja vanemale, abikaasale või teistele perekonnaliikmetele avalduse alusel. Teisteks perekonnaliikmeteks on:

- 1) laps, lapselaps, võõraslaps;
- 2) eestkostja, eestkostetav;
- 3) vend, õde, õe- ja vennalaps;
- 4) vanavanem, võõrasvanem.

(8) Mitme perekonnaliikme samaaegsel pöördumisel puudega inimese surma tõttu saamata jäänud sotsiaaltoetuse nõudega, jagatakse saada olev sotsiaaltoetus nende vahel võrdselt.

(9) Puuetega inimeste sotsiaaltoetus makstakse pöördujale välja, kui avaldus on esitatud kuue kuu jooksul puudega inimese surma päevast arvates.»;

29)paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

« (4) Kui puuduvad andmed isiku aadressi kohta või kui isik ei ela teadaoleval aadressil ja tema tegelik viibimiskoht ei ole teada ning ettekirjutust ei ole muul viisil võimalik kätte toimetada, avaldatakse ettekirjutuse resolutiivosa ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.»;

30)seadust täiendatakse §-ga 24¹ järgmises sõnastuses:

« § 24¹. Puudega täiskasvanu toetuse maksmine

16-aastasele kuni vanaduspensioniealisele inimesele, kellele on määratud enne 2008. aasta 1. jaanuari puudega täiskasvanu toetus, makstakse alates 2008. aasta 1. jaanuarist toetust sügava puude korral 210 protsenti, raske puude korral 140 protsenti ja keskmise puude korral 65 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kuus varem määratud tähtaja lõpuni või puudega tööealise inimese toetuse määramise päevani või vanaduspensioniiikka jõudmiseni.»;

31)seadust täiendatakse §-ga 24²järgmises sõnastuses:

« § 24². Puudega täiskasvanu toetuse või puudega tööealise inimese toetuse maksmine

(1) 16-aastasele kuni vanaduspensioniealisele inimesele, kellele on määratud enne 2008. aasta 1. oktoobrit puudega täiskasvanu või puudega tööealise inimese toetus, jätkatakse nimetatud toetuste maksmist endistel alustel ja endises suuruses määratud tähtaja lõpuni või puudega tööealise inimese toetuse uutel alustel määramise päevani või vanaduspensioniiikka jõudmiseni.

(2) Kui puudega laps saab 16-aastaseks pärast 2008. aasta 1. oktoobrit ja talle on puude raskusaste määratud enne 2008. aasta 1. oktoobrit, siis makstakse talle puudega tööealise inimese toetust selle taotlemisel sügava puude korral 210 protsenti, raske puude korral 140 protsenti ja keskmise puude korral 65 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kuus puude raskusastme kehtivuse tähtaja lõpuni või puudega tööealise inimese toetuse uutel alustel määramise päevani.»

§ 2. Riikliku pensionikindlustuse seaduses(RT I 2001, 100, 684; 2007, 62, 395) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 14 lõike 1 punktis 2 asendatakse sõnad «Vabariigi Valitsuse» sõnaga «sotsiaalministri»;

2)paragrahvi 16 lõiked 8 ja 9 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (8) Isiku püsiva töövõimetuse tekkimise aja võib tuvastada tagasiulatuvalt, ent mitte enam kui kolm aastat püsiva töövõimetuse ekspertiisi taotlemise kuupäevast.

(9) Püsiva töövõimetuse, selle tekkimise aja, põhjuse ja kestuse tuvastab Sotsiaalkindlustusamet püsiva töövõimetuse ekspertiisiga.»;

3)paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 9¹järgmises sõnastuses:

« (9¹) Püsiva töövõimetuse, selle tekkimise aja, põhjuse ja kestuse tuvastamise korra kehtestab sotsiaalminister määrusega.»;

4)paragrahvi 16 lõige 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (10) Püsiva töövõimetuse ekspertiisi teeb Sotsiaalkindlustusamet kaasates ekspertarste.»;

5)paragrahvi 16 täiendatakse lõigetega 10¹ja 10²järgmises sõnastuses:

« (10¹) Ekspertarstiga sõlmitakse ekspertiisi tegemiseks tsiviilõiguslik leping, talle makstakse tehtud ekspertiisi eest tasu ning hüvitatakse väljaspool elukohta kohustuste täitmisega kaasnenud dokumentaalselt tõendatud sõidu- ja majutuskulud vastavalt sõlmitud lepingule. Tasu suuruse kindlaksmääramisel võetakse arvesse ekspertarsti kvalifikatsiooni, töö keerukust ja tööks kuluvat aega.

(10²) Ekspertarstil on õigus tutvuda oma ülesannete täitmiseks vajalike materjalidega ja teha ettepanekuid nende täiendamiseks. Ekspertarst ei tohi avaldada talle oma ülesannete täitmisel teatavaks saanud andmeid.»;

6)paragrahvi 16 lõige 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (11) Töövõime kaotuse protsendi määramise korra ning püsiva töövõimetuse ekspertiisiks vajalike dokumentide loetelu ja vormid kehtestab sotsiaalminister.»;

7)seadust täiendatakse §-ga 16¹järgmises sõnastuses:

« § 16¹. Ekspertiisi tegemise tähtaeg

Sotsiaalkindlustusamet teeb ekspertiisi viieteistkümne tööpäeva jooksul ekspertiisiks piisavate andmete saamise päevast arvates.»;

8)paragrahvi 17 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« § 17. Püsiva töövõimetuse ekspertiisi otsus

(1) Püsiva töövõimetuse ekspertiisi tulemuste kohta vormistab Sotsiaalkindlustusamet kirjaliku otsuse.»;

9)paragrahvi 17 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

10)paragrahvi 17 lõiked 4 ja 5 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Kui isikul tuvastatakse rohkem kui üks püsiva töövõimetuse põhjus, nimetatakse otsuses kõik põhjused, eraldi igast põhjusest tingitud püsiva töövõime kaotus protsentides ja kogu püsiva töövõime kaotus protsentides.

(5) Kui isikul ei tuvastata püsivat töövõimetust, esitatakse sellekohane kirjalik põhjendus.»;

11)paragrahvi 40 lõikes 2 asendatakse sõna «Arstliku» sõnadega «Sotsiaalkindlustusameti püsiva».

§ 3. Ravikindlustuse seaduse(RT I 2002, 62, 377; 2007, 24, 127) § 57 lõikes 2 asendatakse sõnad «arstliku ekspertiisi komisjoni» sõnaga «Sotsiaalkindlustusametile».

§ 4. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punktid 2, 3, 7, 10, 12–16, 18, 22 ja 24–30 jõustuvad 2008. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1, 4–6, 8, 9, 11, 17, 19–21, 23 ja 31 ning §-d 2 ja 3 jõustuvad 2008. aasta 1. oktoobril.

Riigikogu esimees Ene ERGMA